

Beantwoording Technische Vragen commissie VW&W

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie VW&W
Datum: 13 februari 2024

Fractie	VRAAG	ANTWOORD
	3.1 AQUON - Wijziging gemeenschappelijke regeling	
AWP (dhr. Stuurman)	In regeling is nu opgenomen in Artikel 15 – Participatie van ingezetenen en belanghebbenden: Ingezetenen van de waterschappen en belanghebbenden worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van deze regeling langs elektronische weg betrokken. 1. Kunt u enkele voorbeelden van beleidszaken noemen (waar moeten we aan denken) waar dus wél participatie nodig wordt. 2. Begrijp ik goed dat voor - bijvoorbeeld - operationele, financiële en bedrijfsvoeringszaken er géén participatie van ingezetenen en belanghebbenden wordt verlangd.	1. Van burgerparticipatie is het bijzonder moeilijk om een voorbeeld te geven. AQUON is bij uitstek bedrijfsvoering en beleidsarm. Het beleid wordt bij de deelnemende waterschappen gemaakt en door AQUON uitgevoerd. Vanuit bestuurlijk oogpunt kan een fusie met een andere laboratoriumorganisatie of het gaan uitoefenen van commerciële activiteiten een voorbeeld zijn waarbij een zienswijze wordt gevraagd, maar dat is vooralsnog niet aan de orde. Het zijn dan onderwerpen waarbij AQUON naar aard en karakter fundamenteel zou veranderen. 2. Ja, dat is juist met de hierboven genoemde argumentatie.
	Ad besluit 2: We geven alleen toestemming als er geen aanpassingen zijn in de ontwerptekst. 1. Klopt het dat als een andere deelnemer wel een kleine wijziging of zienswijze voorstelt, dat we dan helemaal terug in het proces naar VV moeten alvorens te kunnen instemmen. 2. Is dan daarom de vertegenwoordiger van Rijnland niet enige speelruimte mee te geven om bij kleine wijzigingen toch in te kunnen stemmen? 3. Hoe zouden we dan die speelruimte kunnen benoemen en/of afgrenzen?	1. Ja, dat is juist. 2. Dat is helaas op juridische gronden niet mogelijk. 3. Zie het vorige antwoord.

Beantwoording Technische Vragen commissie VW&W

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie VW&W
Datum: 13 februari 2024

	4.1 VV TKN-memo Uitvoeringsplan strategie chemische stoffen KRW + Stand van zaken KRW	
CU-SGP (dhr. Van Ginkel)	1. Bestaat er een document waarin de 38 maatregelen uitgebreider beschreven worden? Waarin ook te lezen valt wat het in "voorbereiding" zijn inhoudt voor de maatregelen die nu in dat stadium verkeren? 2. Is de indicatie "risico" in de bijlage op pagina 7 nog uit de evaluatie van begin 2023? Of is dit al een geactualiseerde indicatie? Kan inzichtelijk worden gemaakt waarom voor de betreffende maatregel er een risico wordt voorzien en waarom voor de andere maatregelen niet? 3. Mogelijk komt in de loop van 2024 meer zicht op de verdere praktische aanpak van de 38 maatregelen, maar kan per maatregel nu al worden aangegeven hoe al geanticipeerd wordt op mitigatie van dit risico? 4. Is het op pagina 4 alinea 2 genoemde "actieplan Stoffen" hetzelfde als "Bijlage 2 - Uitvoeringsplan Chemische stoffen KRW"? En ik neem aan dat dat weer hetzelfde is als "aanpak stoffen Rijnland" zoals bij punt 3 genoemd in de tabel op pagina 4? 5. In Bijlage 1 wordt in paragraaf 1 gezegd dat "de volledige lijst zoals deze, bij goedkeuring, wordt opgenomen in het waterkwaliteitsportaal". Is deze memo 4.1 TKN of moet de lijst goedgekeurd worden door de commissie / VV? 6. In het document worden op pagina 6 grafieken getoond uit de Effectmonitor (Is die van 2022 of van 2023? En ik kan de originele grafieken in de Effectmonitor niet terugvinden; kan de Effectmonitor die gebruikt is, bijgevoegd?) die zouden moeten aantonen, dat het met de nutriënten in het oppervlakte water wel goed zou zitten. Echter:	1. Er is geen document beschikbaar waarin alle 38 maatregelen bij elkaar staan beschreven, wel staan in het KRWDashboard - Power BI per waterlichaam de maatregelen. Ook zijn gebiedsdocumenten beschikbaar waarin een uitgebreide toelichting op het waterlichaam staat. De term 'in (plan)voorbereiding' wordt gebruikt voor de fase waarin nog geen sprake is van echte uitvoering. Per maatregel wisselt de precieze invulling van 'nog niet aan begonnen' tot en met 'nog niet in de 'echte' uitvoering'. 2. De benoemde risico's zijn de geactualiseerde risico's. Deze worden gedeeld met het Rijk in een voorgeschreven format. De risico's zijn veelal locatie-specifiek en daarom niet voor alle maatregelen van toepassing. In tabel 1 (onderaan dit document) wordt bij de maatregelen waarvoor wij een risico identificeren een toelichting gegeven. 3. Zie hiervoor ook tabel 1 (onderaan dit document). 4. Het uitvoeringsplan chemische stoffen in Bijlage 2 is hetzelfde als de aanpak stoffen Rijnland bij punt 3 in tabel 4. Dit uitvoeringsplan is een onderdeel van het actieplan stoffen in alinea 2 op pagina 4 zoals genoemd in het coalitieakkoord. Uit de resultaten van het uitvoeringsplan chemische stoffen gaan weer vervolgacties komen die ook onderdeel uitmaken van het actieplan stoffen. 5. Er wordt verwezen naar goedkeuring door het college. Het college heeft ingestemd met de actualisering. 6a. De staafigrafiek staat in de effectmonitor als een tabel weergegeven, zie tabel 2. Er staan geen normen aangegeven in de figuren 3 en 4 omdat de normen per watertype verschillen en dit een onduidelijk beeld oplevert. Het doel van de figuren was om inzicht te geven in de trends, de verandering van de concentraties in de tijd. Uit de grafieken blijkt inderdaad dat de trend niet overal even goed zichtbaar is. In de poldersystemen (Noordzijderpolder en Polder Vierambacht) is geen trend zichtbaar. In figuur 2 ziet u dat ook terug

Beantwoording Technische Vragen commissie VW&W

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie VW&W
Datum: 13 februari 2024

	a) Er wordt in de grafieken niet aangegeven wat de gehanteerde norm is per waterlooptype, maar uitgaande van een max. norm voor fosfaat tussen 0.07 - 0.14 mg/L, zitten we er in de gegeven voorbeelden al jarenlang structureel boven? Of gebruiken we binnen gebied van HH Rijnland een andere norm? En kan die norm (als een rode stippellijn b.v.) in de grafiek aangegeven worden? Zelfde vraag geldt voor stikstof uitgaande van een norm tussen de 1.3 en 2.8 mg/L? b) Er wordt gezegd, dat het specifieke effect van de maatregelen op de als continue dalende trend aangegeven gehalten niet kan worden weergegeven, maar dat er wel sprake is van een positief effect van de maatregelen. Er kan echter ook van veel van de lijnen gezegd worden, dat deze gemiddeld genomen stabiel zijn en niet of nauwelijks verder dalen in de loop van vele jaren (b.v. zomergemiddelde waarde fosfor lijken in de meeste gevallen vergelijkbaar met de hoogte in de jaren '70) OF dat die wel daalt, maar dat die daling al begonnen is ver voordat implementatie van maatregelen gerelateerd aan KRW aan de orde was. Je zou dan toch ergens bij start van de invoering van de maatregelen een versterkte daling verwachten. Het lijkt nu een soort "natuurlijk beloop". Hoe wordt er tot de beoordeling gekomen dat er een positief effect van de maatregelen is? En om welke groep van maatregelen gaat het dan die de effect hebben?	in de trendgrafiek: de boezem heeft een sterkere trend naar beneden dan de polders. 6b. Doordat er veel maatregelen tegelijk zijn, en worden, uitgevoerd, is het lastig om effectiviteit van individuele maatregelen te duiden. Het door u benoemde natuurlijk beloop is het resultaat van alle genomen maatregelen, zowel landelijke (mest) maatregelen als inrichtingsmaatregelen als andere lokale maatregelen. In de zomergemiddelde gehalten in de polders zien we dat het minst terug. Landelijk maatregelen voor de KRW invoering, zoals het fosfaat verbod op wasmiddelen en de aanpak van de AWZI's zouden verantwoordelijk kunnen zijn voor de dalingen in de concentraties. Hier hebben we geen onderzoek naar gedaan. We zien lokaal verbetering in de waterkwaliteit, maar deze komt nog niet tot uitdrukking in de KRW-metingen.
Natuurterreinen (dhr. Krantz)	1. Op pagina 5 staan 3 staafdiagrammen over waarden die verbeterd of verslechterd zijn. Het is echter niet duidelijk wat er nu met wat vergeleken	1. Figuur 2 met de groene en rode staafjes geeft op een statistisch verantwoorde manier aan welke van de 113 meetpunten in een 10-jarige trend een verbetering (lagere waarden) of verslechtering (hogere waarden) laat

Beantwoording Technische Vragen commissie VW&W

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie VW&W
Datum: 13 februari 2024

	wordt. Worden hier waarden uit verschillende jaren met elkaar vergeleken, zo ja welke? 2. De tabel met Nutriënten is ook niet begrijpbaar doordat niet duidelijk is wat de waarden betekenen die met elkaar vergeleken worden. 3. Pagina 6 bestaat uit een aantal grafieken, waarbij het lijkt of in algemeenheid de waarde voor fosfaat en stikstof nog nauwelijks afnemen sinds 2011. Klopt dit? Komt dit door oorzaken binnen Rijnland, of komt dit door water dat ingelaten wordt van buiten Rijnland? 4. De tabel op pagina 7 is lastig te begrijpen. De verwachting is dat de getallen in de blauwe kolom even hoog zijn als de getallen in de gele kolommen bij elkaar opgeteld. Dat is echter niet in alle gevallen zo. Bij maatregel 36 (aanpak chemische stofgroep) staan bijvoorbeeld 40 waterlichamen en maar 1 maatregel. Komen er dan nog 39 maatregelen die nog gestart moeten worden? Bij uitvoeren vismigratieplan maatregelen staat maar 1 plan in voorbereiding, terwijl er 16 waterlichamen genoemd worden? Ook is er extra geld beschikbaar gesteld om deze maatregelen te nemen. Komen er nog 15 plannen? 5. Op pagina 9 wordt aangegeven dat de lozingsvergunningen herzien moeten worden. Is aan te geven om hoeveel vergunningen dit gaat en van hoeveel is de verwachting dat ze alsnog afgekeurd worden? Welke partij is hier de handhaver in?	zien. Op 80% van de Rijnlandse meetpunten zien we een verlaging van de P-concentraties, in 20% een verslechtering. Als we dat uitsplitsen naar de boezem en de polder dan zien we dat de verbetering in de boezem sterker is dan in de polder. Voor stikstof is de verbetering 30% als we alle punten bij elkaar nemen. De blauwe grafieken laten zien hoe snel er een verbetering (of verslechtering) zichtbaar is. 2. Het is ons niet duidelijk waar naar verwezen wordt, als het gaat om de grafieken dan is de uitleg als volgt: Figuur 3 geeft het langjarig beeld van de nutriëntconcentraties voor Fosfor en stikstof. Figuur 4 geeft het langjarig beeld op de zomergemiddelden op diverse locaties in de boezem en de polder. Daarop is zichtbaar dat de zomergemiddelde trend erg verschilt per locatie en in de polders (Noordzijderpolder, Blauwe polder en Polder Vierambacht) achterblijft bij de boezempunten. De concentraties zijn in de polders ook hoger dan in de boezem. 3. De concentraties dalen minder hard dan we zouden willen voor een snelle verbetering van de waterkwaliteit. De oorzaken zijn divers. In grafiek 1 (onderaan deze beantwoording) wordt een onderverdeling van de bronnen gegeven. De legenda eenheid inlaat en sluizen geeft aan hoe groot de bron Inlaatwater van buiten Rijnland is. 4. De tabel geeft de maatregel en het aantal waterlichamen waar deze betrekking op heeft. Het maken van een Aanpak voor de normoverschrijdingen van chemische stoffen hebben we gedaan door 1 rapport te maken voor al onze 40 waterlichamen. Hoe we de vismigratie gaan verbeteren staat in ons vismigratieplan. De maatregel is het uitvoeren van dit plan. 5. Deze vraag wordt beantwoord voor de VV van 6 maart 2024.
--	--	--

Beantwoording Technische Vragen commissie VW&W

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie VW&W
Datum: 13 februari 2024

BBB (dhr. Van Egmond en dhr. Van Roon)	Pag 3 vraag : waarom worden aanvullende maatregelen niet aan Brussel gerapporteerd?	Zo werkt de methodiek. Brussel kijkt naar de maatregelen die landen hebben opgevoerd in hun stroomgebiedsbeheersplannen voor de derde planperiode. De deadline hiervoor was eind 2021 en de rapportage die Nederland jaarlijks aan Brussel oplevert gaat over de voortgang op deze maatregelen.
	Pag 4 vraag : worden de feiten en resultaten van de tussenevaluatie ook daadwerkelijk gebruikt of is het risico aanwezig dat het ministerie oude gegevens gaat gebruiken om extra maatregelen te nemen?	Rijnland gaat niet over het gebruik van gegevens die worden gebruikt door de miniseries. In zijn algemeenheid is er altijd een risico dat oude gegevens worden gebruikt voor beleidsuitwerkingen als er geen nieuwere informatie beschikbaar is.
	Pag 5 spoor 2 punt 5 : vraag: kan toegevoegde waarde ook betekenen dat het beleid en/of maatregel wordt aangepast met de interne wetenschap dat de doelen dan wel behaald kunnen worden?	Zeker. Het doel van de Tussenevaluatie 2024 is om meer helderheid te krijgen over het doelbereik in 2027 (de prognose 2027). Als er een zogenaamd 'doelgat' wordt geconstateerd dan is de opgave om te komen tot een verklaring en/of aanvullende maatregelen.
	Trends; er zijn geen vergelijkende gegevens. Gaan we meer richting groen of rood? Welke redenen zijn er voor verbetering/verslechtering?	Vooralsnog is de trend dat we een verlaging van de nutriëntconcentraties zien. We mogen verwachten dat aanvullend mestbeleid, een natuurvriendelijkere inrichting van ons watersysteem, het aanleggen van bufferstroken en het verder terugdringen van nutriënten vanuit de AWZI's helpt om te komen naar nog lagere concentraties.
	Pag 6 fig 4 waarom geen grafiek met wintergemiddelde? Herkomstmonitoring; als er bij de inlaat chemische stoffen worden ingelaten is er dan geen sprake van dubbeltelling? Als de hoeveelheid chemische stoffen niet wordt berekend, weet je nooit of genomen maatregelen effect hebben.	Nutriënten hebben het grootste effect op het atersysteem in het groeiseizoen en dat is de zomer.
	Het risico van inlaten van chemische stoffen is dat deze binnen Rijnland worden gemeten en toegekend aan de landbouw en bollenteelt. Hoe wordt dit voorkomen?	Bij de beoordeling van normoverschrijdingen van gewasbeschermingsmiddelen, zoals oa gemeten binnen het agrarisch meetnet, maar ook op KRW-meetpunten wordt gekeken wat voor een stoffen het betreft, in welke middelen deze zitten en of die middelen een toelating hebben in een betreffende teelt. Er wordt ook vergeleken met andere locaties waar de teelt niet plaats vindt of de stof normoverschrijdend wordt waargenomen. Hiermee wordt de normoverschrijding geduid en bekeken of het inderdaad te

Beantwoording Technische Vragen commissie VW&W

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie VW&W
Datum: 13 februari 2024

		wijten is aan een agrarische activiteit of dat er mogelijk een andere bron is (zoals het gebruik als biocide).
	Tabel 1 ; waar zijn de maatregelen die de provincie en gemeente moeten nemen zoals zout strooien in de winter en terug brengen van overstorten?	Het terugdringen van overstorten is een van de maatregelen voor deze planperiode. Uit onze analyses blijkt niet dat we een probleem hebben met het chloride gehalte in ons systeem veroorzaakt door strooizout, dus dat is geen KRW-maatregel.
	We missen het effect op fosfor en stikstof als gevolg van ganzen en andere vogelkolonies. We missen de effect van het bestrijden van de rivierkreeft	Vogels zijn onderdeel van onze bronnenanalyse per waterlichaam. De invloed van vogels verschilt per locatie, maar is in zijn algemeenheid niet groot (2%). Omdat de aantallen variëren per locatie en in de tijd, is het lastig om te komen tot de goede maatregelen.
	Pag 7 punt 13 beperken invloed vogelkolonie de Pot in voorbereiding. Wat zijn de plannen daar?	De Pot zal worden geïsoleerd van de rest van de plas.
	Punt 15 afspraken maken over verwijderen plastic en beschoeiing. Graag meer info wat dit inhoud.	Deze vraag zal worden beantwoord voor de VV van 6 maart.
	Pag 11 niet toetsbare gbm Lambda cyhalothrin is een in water onoplosbare stof. In welke vorm wordt deze stof aangetroffen?	De wateroplosbaarheid van Lambda-cyhalothrin is 5 µg/l (afkomstig uit het REACH registration dossier van de Europese Chemica Agency (ECHA)) De detectielimiet van een analyse 0,01µg/l. De stof wordt dus gewoon in water gemeten.

Beantwoording Technische Vragen commissie VW&W

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie VW&W
Datum: 13 februari 2024

	Teflubenzuron is niet meer toegelaten en mag na 30 mei 2021 niet meer gebruikt worden. Hoeveel van deze stof wordt na drie jaar nog aangetroffen?	Deze stof blijkt niet meer in de monitoringspakketten te zitten en is alleen in 2022 gemeten. De normoverschrijding in 2022 was eenmalig een meting die net boven de rapportage was. Omdat de stof valt onder de "niet-toetsbare"stoffen (dat betekent dat de norm van de stof lager is dan de detectielimiet) is een analyse net boven de rapportage grens dan is het meteen een forse normoverschrijding omdat de norm zo laag is. Echter doordat de norm lager is dan de rapportagegrens weten we niet of de concentraties op de andere momenten dat de stof geanalyseerd is de concentratie misschien ook niet boven de norm lagen.
	En worden er nog andere stoffen aangetroffen die al langere tijd niet meer mogen worden gebruikt. Hoe lang blijven deze stoffen aanwezig in ons watersysteem?	Er worden nog andere stoffen aangetroffen die (langere tijd) niet meer gebruikt mogen worden, zoals thiofanaat-methyl (actieve stof oa in Topsin) of pirimifos-methyl (actieve stof van Wopro). Sommige stoffen kunnen lang in het systeem blijven zitten of bijvoorbeeld via opslagkisten uitlogen en in het water terecht komen. Als een stof een hele lage norm heeft kan het zijn dat door nalevering een normoverschrijding ontstaan. Bij duiding van normoverschrijdingen wordt gekeken of de stof een toelating heeft. Ook wordt gekeken wat de gemeten concentratie is om te zien of de verhoging naar aller waarschijnlijkheid komt door nalevering of dat er mogelijk toch iets anders aan de hand is.

Beantwoording Technische Vragen commissie VW&W

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie VW&W
Datum: 13 februari 2024

Tabel 1.

Nr	MAATREGEL	RISICO	Grondverwerving	Financiering	Beschikbare personele capaciteit	Afweging integrale gebiedsaanpak versus op tijd voor KRW	Gebiedsproces / draagvlak	PFAS / Stikstof bouwstop / andere milieu problematiek	Onduidelijkheid taken / rolverdeling	Afhankelijkheid van bestuurlijk draagvlak	Overig	Inschatting risico's gereed	Toelichtende tekst (voorstel voor de landelijke enquête)
12	Beperken invloed vogelkolonie de Pot	x					x						er is veel procesaandacht voor het oplossen van dit risico
15	Afspraken maken over/stimuleren verwijderen van plastic en beschoeiing	x				x							Het gaat om de Veender en Lijkerpolder, er ligt een relatie met het gebiedsproces.
23	Verminderen belasting nutriënten door RWZI's	x								x			aanpassingen van de AWZI's vergt bestuurlijke besluitvorming vanwege de hoge kosten. Uitvoering is mogelijk niet voor 2027 gereed
24	Verminderen belasting RWZI's overige stoffen	x								x			aanpassingen van de AWZI's vergt bestuurlijke besluitvorming vanwege de hoge kosten. Uitvoering is mogelijk niet voor 2027 gereed
26	Omleiden/scheiden van waterstromen	x					x						er wordt gezocht naar alternatieve routes en er vindt veel overleg plaats met belanghebbenden
28	Aanleg natuurvriendelijke oevers	x					x						er is veel procesaandacht voor het oplossen van dit risico
29	Verbreding watergangen t.b.v. ecologie	x					x						er is veel procesaandacht voor het oplossen van dit risico
30	Aanleg leefgebieden flora en fauna	x					x						er is veel procesaandacht voor het oplossen van dit risico
32	Zoneren vaarbewegingen	x					x						er is veel procesaandacht voor het oplossen van dit risico
35	Brongerichte emissie-vermindering nutriënten uit (inspiratie)-polders	x			x								We hebben onze focus op de sectoren die de grootste waterkwaliteitsproblemen veroorzaken in ons beheersgebied (bomen en bollen). Voor de glastuinbouw en akkerbouw kijken we met derden (coaches, DAW) hoe we de voortgang kunnen borgen

Beantwoording Technische Vragen commissie VW&W

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie VW&W
Datum: 13 februari 2024

Tabel 2.

Periode 1-1-2013 tot 31-12-2022			
	Stikstof (trend % per jaar)		Fosfor (trend % per jaar)
Rijnland		-0,50%	-1,53%
Poleder		-0,12%	-0,92%
Boezem		-0,86%	-2,10%

Tabel 3.1: trend stikstof en fosfor in de periode 2013-2022

Beantwoording Technische Vragen commissie VW&W

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie VW&W
Datum: 13 februari 2024

Grafiek 1.

Bronnen nutriënten

